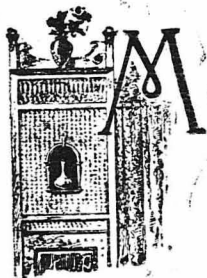

ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝ ΔΙΚΗΜΑΡΤΟΣ ΤΩΝ ΔΡΥΡΙΩΝ

Ο ΚΑΤΑΣΤΙΚΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ο Δημ. Τζαβέλλας στη Σχολή των Ευελπίδων. Η τρέλλες του. Θέλει ν' ανακινήσει τη Σχολή στον αέρα! Ο πατέρας του τον αποκηρύσσει. Στο Άλγερσι. Η είδησις του θανάτου του. Ο Κατάστικτος άνθρωπος αποκαλύπτεται. Είναι ο ώς νεκρός πιστευόμενος Δημ. Τζαβέλλας. Η συγκλησις των συγγενών του. Τι διηγήθη ο ίδιος. Τι γράφουν τα φύλλα της εποχής. Το μωραϊόν κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΜΙΑΣΑΜΕ στο προηγούμενο φύλλο πώς έβγαζε έξω στην Αθήνα και πώς την αναστάσσει με το άλλοκοτο φρασμό του και το σκοτεινό και μυστηριώδες παρελθόν του ο «Κατάστικτος Άνθρωπος». Δηγηθήκαμε πώς, έξ αιτίας μερικών φράσεων του, έπιστενή πώς εινε ο φρονιμής — ως πάντες έβλεπαν — εν Άλγερσι Δημ. Τζαβέλλας, γιός του Κίτσου Τζαβέλλα. Και έξιστορησαμε τό της περιπετειώδους ζωής του Δημ. Τζαβέλλα, μέχρι της στιγμής που εισήχθη στη Σχολή των Ευελπίδων, για να φράσουμε από γεγονός του θανάτου του στο Άλγερσι.

Ος Έβλεπε ο Δημ. Τζαβέλλας εδημοφρως διάφορα έπεισοδια και αναστάσεις χωροετικώς τη Σχολή. Ο τότε σιμαδατής του στη Σχολή των Ευελπίδων Νικόλαος Ζομπάς έφρονιμικως μια μέρα μαζί του και τον έπλάσσει. Ο Δημητρός Τζαβέλλας τον αναλαμβάνει τό φράσιμα, μερικοί από τους μαθητάς πήραν τό μέρος του πρώτου, οι άλλοι του δεύτερου κ' έτσι η Σχολή των Ευελπίδων χωρίστηκε σε δύο αλληλοχάσκοντα κομματά, με ηγρχούς τό Νικόλαο Ζομπά τό ένα, τό Δημητρός Τζαβέλλα τό άλλο...

Ετσι πήγαιναν τά πράγματα, όταν ο Κίτσος Τζαβέλλας έφανε Υπουργός των Στρατιωτικών. Τότε ο γιός του Δημητρός έβηρε περισσότερο θάρρος διοργάνων ανωμασιας με τον παράδοχο σκοπό να... ανακινήσει τη Σχολή των Ευελπίδων στον αέρα... Επειχός η τρέλλι ανωμασιας αποκαλύφθη έγκραίως και ο Κίτσος Τζαβέλλας αναγκάστηκε ν' αποκηρύξει δημωσιά τό γιός του. Αλλά τό γεγονός έθεωρήθη πολύ σοβαρό, η Κυβέρνησις διέταξε τη Σχολή των Ευελπίδων και ο Δημητρός Τζαβέλλας έμεινε άπολιος πολιτής.

Ζωηρός όμως και φρονιμίνδονος, όπως ήταν, δεν υποθέσει να περνά τον καιρό του ζωής όρμα.

Έβγαζε, ο πόλεμος των Γαλλών εναντιον του βασιλέως του Άλγερσις Αβδούλ Καδέρ ήθελε να του δώσει για στάδιο ένεργειας... Ο Δημητρός Τζαβέλλας ανέγει ανωμασιας για τό Παρίσι, κατατίσεται στο Γαλλικό στρατό και στέλνεται από μέτωπο στο Άλγερσι.

Σε λίγες μέρες γίνεται τρομερή μάχη, στην Κωσταντίνα. Στη μάχη αυτή έπεσαν πολλοί Άλγερσινοί, άλλα και πολλούς Γάλλους έφανε τό Άλγερσικο βόλι... Σε κάμποσο καιρό ο Υπουργός Τζαβέλλας έβηρε δι' ο γιός του Δημητρός «επληρωθή θανατικώς γενναίως πολεμίας». Ο Τζαβέλλας συγκληθήκε βαθιτάτα από την είδησις αυτή και κερμεινε άνωπονονα νεότερες ελπίσεις, άλλα ματαιώς. Ο καιρός περνούσε και καινού είδησις δεν έρχότανε...

Καινού είδησις δεν ήθελε ποτε. «Οι φρονιμίνδονες — έγραφε μετά καιρον μια έφημερις — εν τη μάχη της Κωσταντινης, ήσαν πολλοί φανεραι λοιπόν ότι και ο Έλλην έβελοντής Δ. Τζαβέλλας δεν ή παίνει πλέον εν τη ζωή».

Αυτά σχετικώς με τη ζωή και ζωίσις σχετικώς με τό θάνατο του Δημ. Τζαβέλλα. Και τώρα έπανορχομειν στον «Κατάστικτο Άνθρωπο». Η Άδηναιώς έφημεριδες της έπομνης της σιμαντήσεως του εκκατάστικτου ανθρωπώου με τους συγγενεις του Τζαβέλλα, ανέφρασαν τις ακόλουθες πληροφορίες σχετικώς με τον πρώτο:

Η κυρία Ζομπά μετά του αδελφού της μετέβησαν χτες εις τό «Ξενοδοχείον της Μασσαλίας» διά να ίδουν και πάλιν τον σιματωτήριον των Καλετών Κωσταντινή. Ο κατάστικτος με εικόνας άγριον ήθιμον ανθρωπος τους έδέχθη άδελφικωτάτα και άμεισως άρχισε να σιμιμή μαζί τους. Παραδόξως όμως, αντί να δημητρά, έρωτοάσε και έμάνθανε. Ιδιαίτεράν έμνησιν εις τας έρωτήσεις του ανέκτυξε εις κάθε τι τό όποιον άμεισως την κυρίαν Κριζώτου. Συγκλημμένος ζωηρός ά-

τό τας πληροφορίες που του έδωσαν, έβγαλε από τό χέρι του δύο χωρισά δαχτυλίδια και τά προσέφερε, τό ένα εις την κυρίαν Ζομπά και τό άλλο εις τον κύριον Κριζώτου, διά να τό δώσει εις την κυρίαν Κριζώτου, την όποιαν έγνώσκειν — έλεγε με δάκρυα — μικράν. Οι δύο έπισκεπται τον έρωτοάσαν περι της καταγωγής του, περι των εις τό Σοδύ συγγενών του, άλλ' αυτός δεν άπαντοίσις πιστεύει. Έφάνηκε ήλκον ν' αποφύγη έμνησιν έρωτοάσεως... Εις μίαν σιμιμή μώνον έρωτοάσεως την κ. Ζομπά:

- Και πόσα παιδιά έχετε;
- Έχω τον Κίτσο, έχω τό Δημήτριον...
- Ο Καλετών Κωσταντής ταράσεται, κλονίζεται.
- Ά, έχετε λοιπόν και τ' όνομά μου; λέγει και αναλύεται εις δάκρυα.

Η κυρία Ζομπά κάτι ύποπτεύεται, κάτι έννοιει, άλλα διατάζει άκομή να πιστεύει ός, ότι βλέπει, εις ό,τι άκούει... Ο Καλετών Κωσταντής κλαίει και εν τη παρηγή του αποκαλύπτεται πλέον:

Εινε ο Δημητρός Τζαβέλλας, ο γιός του Κίτσου, ο θείος της κυρίας Ζομπά και του γιόν κ. Σπυριδώνος Κριζώτου!...

Ψυχολογίασε τώρα — συνεχίζει η έφημερις. — Παρέχεται η συγκλησις, και ο Δημητρός Τζαβέλλας μετανοεί. Ζητεί να κρηφθή και πάλιν! Έκρηψε τ' όνομά του εις τό συμβολαιογραφείον, όταν αντί αυτού έγράφασε στο συμβόλιον ένα σταφύλι, άλλα τώρα, προδοθείς από την συγκλησις του, ανακαίνεται ίσως ότι δεν εινε άξιος να φέρη τό όνομα αυτό με την εμπαρονομασι άξιοπρόετιαν.

- Όχι, μη με φανερώσειτε! — λέγει προς τους άνεμους του — γιατί θα σοιωθώ!... Δεν θέλω να με μάθη κανείς! Θα φύγω. Θα πάω πάλιν εκεί που ήμουν. Θα πάω να κρηφθώ μακριά, πολύ μακριά!... Θα τρελαθώ, θα σκοτωθώ, θα φύγω, μη με φανερώσειτε!...

Η συγκλητικώς αυτές σικνές, τό μυστηριώδη και άλλόκοτα αυτά γεγονότα, έχουν άνωσταίσει τους Άδηναιούς.

Και συνεζίζων σχετικώς η έφημεριδες της έποχής:

«Επάλλαινε άκομή χτες — ο «Κατάστικτος Άνθρωπος» — με την καρδιάν του, με τον νούν του, με τό οικογενειακόν φίλτρον του, με τας άγανήσεις του, με τό παρελθόν του! Έβασανέτο άκομή από τρομακίας αλληλοχάσκοντων οκνημον μέσα εις τό δοματιόν του εν τη «Ξενοδοχείω της Μασσαλίας» και έφάνηκε ότι ειχε μέλλον άπόσπασιν να κρηφθί, όταν έβγαζε άνοίγεται η θύρα και μπάνει η κυρία Κριζώτου, η αδελφή του! Τού λέγοντο ποία εινε και ο Δημητρός Τζαβέλλας πέντε λιποθύμω. Συνοχεται, άλλα διά να πειν και πάλιν...»

Την άλλη μέρα τά φύλλα έφραμάν ότι ο κύριος Δημητρός Τζαβέλλας παρελήμθη από τους συγγενεις του και μείνει στο σπίτι της αδελφής του κυρίας Κριζώτου, τό μυστηριώδη συμβόλιον ελάνθη, αποζημιωθέντος του έπισημασμένου, όπως τον έπεδεικνυε στο καινόν, και η οικογένεια Τζαβέλλα ελευνέκτησε τό πρό 42 έτών άπολοχός μέλος της...»

«Εξενέγκαιε την σιολήν την πρώτην και ένδύσασε αυτόν, και ένέγκαντες τον μόνον τον σικεντόν, ήθαστε και φρονίτες εύφρανορμεν» ότι ούτος νεκρός ήν και άνέζησε και άπολοχός ήν και εύεθή».

Μόνο η περικατή αυτή του Εδαγγελίου, η άναφερομένη στην παρεβολή του Άσώτου Υιού, μπορεί να παρεστήθη τη συγκλησις που έπικρατοάσε τις ακόλουθες μέρες στα δύο άρχοντικά συγγενικά σιπία των Άδηνών, της κυρίας Πηνελόπης Κριζώτου και του κυρίου Ζομπά. Η δοματικη άναγκασίσις με τον αδελφόν της πρώτης και ήθιο του δεύτερου, κατέστη της φρεγής ύλον. Ο Δημητρός Τζαβέλλας έβλαγε διαρκώς. Βηξε αποχωριστή από την αδελφή του όταν ήταν μικρή κοπέλλα, και την ενανάβλεκε με γιούς και έγγονούς! Έκρινει πάλιν τον έννοίαν νεκρό πρό έτων, σοιωμένο, στο Άλγερσι, και τον ξανάβλεπαν ζωντανό, και πάλιν!

- Και μετς σου ενανάμω μνημόσυνα... τού ειπε η κυρία Κριζώτου όταν εκάθησαν στο οικογενειακό τραπέζι να φάνε.

ΣΤΙΧΟΙ ΣΕ ΜΙΑ ΞΕΝΗ

Την είδα, την άγάπησα κι' από την ώρα εκείνη πάλι τρελλός έγινκα και σαν παιδί θρησό.

Από μπροστά μου έχόθηκε, έμοι στη γη μ' άφινει, διαβάνω μέρη άδιάστατα και κλαίοντας τη ζητώ.

Πού νάναι, λέω μονάχος μου με την καρδιά θλιμμένη για να της πώ τι αισθανομαι βαθεια στο σιχτικό.

Κι' ένω φραγξώ ο δύστηνος που νάν' η γεία κρημινή, δεν έβρα πως έμωφρηκε στη δόλια μου καρδιά.

ΣΤΕΦ ΜΑΡΤΥΡΟΚΗΣ

